

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO



www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

Bir bakışta 2020 yılı 1. sayı;

Dergimizin bu sayısında ilgiyle okuyup yararlanacağınızı umduğumuz, güncel 6 özgün araştırma makalesi, 1 derleme ve 4 olgu sunumu yer almaktadır.

Arka kapsül opasitesi (AKO), katarakt ameliyatından sonra gelişen ve görme keskinliği ve kontrast duyarlılığında azalmaya neden olan klinik bir durumdur. AKO için altın standart tedavi neodmiyum katkılı itrium alüminyum garnet (Nd:YAG) lazer uygulamasıdır. (AKO), optik koherens tomografi (OKT) sinyal gücünü (SG) etkileyebilen ana faktörlerden biridir. Vatansver ve ark., komplikasyonsuz katarakt ameliyatı sonrası AKO gelişen, AKO skoru 3 ve daha üstü olan 35 hastanın 41 gözüne, Nd:YAG lazer uygulamasıdır. Uygulama öncesinde ve 1 ay sonrasında elde edilen OKT verilerini karşılaştıran yazarlar, postoperatif en iyi düzeltilmiş görme keskinliği, SG, santral retina kalınlığının istatistiksel olarak arttığını, SG'nin AKO saptanan hastalarda görme keskinliği ile korelasyon gösterdiğini ve AKO'nun OKT ile elde edilen objektif verilerin doğruluğunu etkileyebildiğini vurgulamıştır (Bakınız sayfa; 1-5).

Küçükiba ve ark., yaşa bağlı maküla dejeneresansı (YBMD) hastalarının renkli ve otofloresans fundus görüntülerinde periferik retina değişikliklerini değerlendirilerek, görülme sıklığını belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında, YBMD tanısı olan 277 hastanın 550 gözünün, kontrol grubunda ise sağlıklı olan 45 hastanın 90 gözünün ultra geniş açılı görüntüleme cihazı ile önce renkli fotoğrafı sonra da fundus otofloresans görüntüleri çekilerek kaydedilmiş ve YBMD hastalarında periferik retinal değişikliklerin sağlıklı bireylerden daha yüksek oranda görüldüğü tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda YBMD'nin sadece maküla hastalığı olmadığı, tüm retinayı etkileyebilen bir hastalık olduğu belirtilmiştir (Bakınız sayfa; 6-14).

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHAB) tanısı alan çocuklarda tedavi öncesi stereopsis ve füzyonel verjans amplitüdlerinin kontrol grubuyla karşılaştırmalı olarak incelenmesini amaçlayan Karaca ve ark.'nın çalışmasında, yeni tanı alan ve daha önce tedavi almamış 23 hasta ve 48 kontrol olgusunun detaylı oftalmolojik muayenesi ile stereopsis ve füzyonel verjans amplitüdüleri retrospektif olarak değerlendirilmiş, DEHAB tanısı alan çocuklarda tedavi öncesi ortalama stereopsis, kontrol grubundan anlamlı olarak düşük saptanırken, füzyonel verjans amplitüdüleri açısından belirgin fark izlenmemiştir (Bakınız sayfa 15-19).

Kırgız ve ark.'nın, sikloplejinin keratokonus ve forme fruste keratokonuslu olgularda ön segment yapıları üzerine etkisini kornea

topografisi ile değerlendirmeyi amaçladıkları prospektif çalışmalarına, 40 keratokonus (grup 1), 40 forme fruste keratokonus (grup 2) ve 40 sağlıklı olgunun (grup 3) birer gözü dahil edilmiş, sikloplejinin sadece belirgin keratokonus hastalarında korneada düzleşmeye neden olurken, tüm gruplarda ön kamara derinliğinde artışa yol açtığı bulunmuştur. Bu sonuç, keratokonus hastalarının kırma kusuru muayenesinde, hastalığın progresyonunun takibinde, kontakt lens ve fakik göz içi lens uygulamalarında sikloplejinin bu etkilerinin göz önünde bulundurulmasının önemine vurgu yapmaktadır (Bakınız sayfa; 20-25).

Sezenöz ve ark.'nın, 9 sağlam olgu, 18 oküler hipertansiyon hastası, 28 preperimetrik glokom ve 31 erken glokom hastasının maküler gangliyon hücre kompleksi (GHK) kalınlığı, total retinal kalınlık ve retinal sinir lifi kalınlığı, gangliyon hücre kompleksi/total retinal kalınlık (G/T) oranına ait veriler analiz edildiğinde, oküler hipertansiyon, preperimetrik ve erken glokom hastalarının sağlam popülasyondan ayırt edilmesinde G/T oranının anlamlı katkı sağlamadığı, incelenen diğer parametreler ile karşılaştırıldığında tanısız değerinin daha düşük kaldığı sonucuna varılmıştır (Bakınız sayfa; 26-30).

Köse ve ark.'nın, iris kistlerinde demografik, klinik, görüntüleme özellikleri, tedavi ve izlem sonuçlarını değerlendirmeyi amaçladıkları retrospektif çalışmalarında, iris kisti tanısıyla izlem ve tedavisi yapılan 37 olgu ultrason biyomikroskopi (UBM), Swept Source OKT (SS-OKT) ve SS-OKT anjiyografi (SS-OKTA) kullanılarak incelenmiş, kistlerin çoğunlukla primer etyolojili, pigment epiteli kökenli ve periferik lokalizasyonda bulunduğu, pigment epitelyal kistlerin herhangi bir tedavi gerektirmezken, stromal kistlerin ise genellikle tedavi gerektirdiği, iris lezyonlarının görüntülenmesinde ve kistik solid lezyonların ayrımında UBM'nin, ön segment OKT'den daha üstün olduğu, ön segment OKTA tekniklerinin gelişmesi ile bu tümörlerin iç vasküler yapısı hakkında da non-invaziv yollarla bilgi edinilmesinin mümkün olduğuna dikkat çekilmiştir (Bakınız sayfa; 31-36).

Yapay zeka, bir bilgisayarın insanlara özgü entelektüel zeka yapısını taklit edebilmesidir. Bu zeka yapısı içinde olayları belirli sebeplerle ilişkilendirebilmek, genelleme yapabilmek, tecrübelerden ders almak gibi özelliklerden bahsedilebilir. Keskinbora ve Güven bu sayımızdaki derlemelerinde, son yıllarda, hızla gelişmekte ve hemen bütün yaşam alanlarında kendine yer edinmekte olan yapay zekanın, oftalmoloji alanında kullanımıyla ilgili gelişmeleri ve olası uygulamaları, gerek oftalmoloji gerek tıbbi etik çerçevelerinde değerlendirerek ele almışlar, bazıları ABD İlaç ve Gıda Kurumu tarafından da onay almış bulunan

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO



EDITÖRDEN

yapay zeka algoritmalarının, göz hastalıkları alanında özellikle tanıya yönelik araştırmalarda kendine yer bulduğunu, özellikle diyabetik retinopati, yaşa bağlı maküla dejenerasyonu, prematür retinopatisi konularında yapay zeka algoritmalarından yararlanılabileceğini kanıtlayan araştırmaların geliştirildiğini okuyucularla paylaşmışlardır (Bakınız sayfa; 37-43).

Posterior mikroftalmi (PM), hipermetropi, kısa aksiyel uzunluk, arka segmentin kısalığı ve normal veya normale yakın boyutlarda olağan görünen bir ön segmentin izlendiği bir mikroftalmi tipidir. Retina katlantıları, maküler skizis, kistoid lezyonlar, foveal avasküler zonun azalması veya kaybolması, psödopapilödem ve üvea efüzyonu PM'de öne çıkan arka segment değişiklikleridir. PM tanısı ile en az 6 ay süreyle günde 3 kez %1 topikal brinzolamid (AzoptTM; Alcon Inc., Belçika) ile tedavi edilen dört hastaya (8 göz) ait tedavi yanıtlarını değerlendiren Engin ve ark., hastaların üçünde, her iki gözde izlemde santral maküla kalınlığı ve kistoid lezyon alanı oranında düşüş, diğer hastanın her iki gözünde ise iki parametrede de artış izlendiğini, görme keskinliği beş gözde stabil kalırken, üç gözde artış sağlandığını bildirmiştir. Topikal brinzolamid tedavisinin, seçilmiş olgularda maküler kistoid lezyonların tedavisinde etkili olabileceğine dikkat çekmişlerdir (Bakınız sayfa; 44-49).

Öztürk ve Süllü, her iki gözde yeni başlayan konjonktival hiperemi ve bulanık görme şikayetiyle başvuran, öyküsünden kutanöz melanom nedeniyle son 9 aydır günde iki kez 960 mg vemurafenib tedavisi aldığı öğrenilen 56 yaşında erkek hastada, biyomikroskopik muayenede her iki gözde ince keratik presipitatlar, ön kamarada 4+ hücre, pupiller membran saptamış ve floresein anjiyografide (FA) optik diskin boyandığını tespit etmiştir. Etiyolojiye yönelik araştırmalarda ek bir patolojiye rastlanmaması üzerine üveite, vemurafenibin sebep olduğu düşünülmüştür. Hastalığın hayatı tehdit eden doğası nedeniyle tedavinin devamına karar verilip, topikal kortikosteroid ve sikloplejiler ile tedaviye başlanan hastada izlem sürecinde üveit, granüloamatöz karakter kazanmış ve serum anjiyotensin dönüştürücü enzim (ACE) seviyesi yükselmiştir. Yazarlar bu olgu sunumu ile vemurafenib ile ilişkili üveit gelişen hastalarda oküler sarkoidozun akılda bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır (Bakınız sayfa; 50-52).

Oküler adneks lenfomaları ağırlıklı olarak B hücresi proliferasyonundan kaynaklanır ve konjonktiva, göz kapağı, lakrimal bezler ve orbitada

gelişebilir. Oküler adneksal lenfomaların (OAL) en sık görülen formu, çocukluk çağında nonHodgkin lenfomanın (NHL) oldukça nadir karşılaşılan bir alt tipi olan ektranodal marjinal zon B hücreli lenfomadır (MZL). Çocuklarda çoğu NHL agresif seyir göstermesine rağmen, bu nadir tip yavaş seyirli olma eğilimindedir. Konjonktivada yaklaşık 1 aydır fark edilen sağ alt göz kapağının mediyalinden protrüde olan, hızlı büyüyen somon renkli kitle şikayetiyle başvuran, 10 yaşında kız hastada lezyon manyetik rezonans görüntüleme (MRG) ile de görüntülenip kitle eksizyonel biyopsisi ile çıkarılmıştır. Histopatolojik incelemede B hücreli MZL olduğu saptanmıştır. Sağ gözdeki lezyon dışında başka tutulum saptanmayan hasta 17 gün 1,8 Gy/gün, toplam doz 36 Gy olacak şekilde eksternal radyoterapi ile tedavi edilmiştir. Çetingül ve ark., nadir de olsa, oküler adneksal MZL'nin çocuklarda da görülebileceğini, erişkin hastalarda olduğu gibi, şüpheli olgularda derhal tanı amaçlı biyopsi yapılması gerekliliğini, başka bölgelerde tutulum olup olmadığını araştırmak için sistemik değerlendirme yapılmasının önemini işaret etmişlerdir (Bakınız sayfa; 53-55).

Menteş ve Nalçacı, sağ gözünde uçuşma şikayetleri ile başvuran 54 yaşındaki kadın hastaya klinik muayene ve spektral domain optik koherens tomografi tetkiki ile idiyopatik epiretinal membran (ERM) ve evre 3 posterior vitreus dekolmanı (PVD) tanısını koyarak izlem kararı vermişlerdir. Dört ay sonra metamorfopsi şikayeti ile başvuran hastanın görme keskinliğinin azaldığı, ERM bulgularında hemen hemen değişiklik olmadığı tespit edilmiştir. Bir hafta sonra metamorfopsi şikayetlerinin aniden ortadan kaybolması ile tekrar başvuran hastanın muayenesinde, görme keskinliğinin 1,0'a çıktığı, ERM'nin spontan olarak retina yüzeyinden bir flep şeklinde ayrılmış olarak vitreusta yüzmekte olduğu ve foveal kontürün normale döndüğü izlenmiştir. Etiyolojik mekanizma, immatür bir ERM içindeki kontraksiyon güçlerinin membranın retina yapışma güçlerinden daha kuvvetli olması olarak gösterilmiştir (Bakınız sayfa; 56-58).

Bu yılın ilk sayısındaki makalelerin ilginizi çekip, hekimlik pratiğinizde yol gösterici olacağını umuyoruz.

Saygı ve sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına

Dr. Özlem Yıldırım